

Den militante tilgang til faget hos politistyrkerne i nogle stater kommer til udtryk i såkaldte »warrior-style«-kurser til betjente. En af de mest berygtede udbydere, den tidligere militærmand Dave Grossman, kalder sig ligefrem »ekspert i killologik«. På billedet ses en betjent i Minneapolis under en demonstration mod politivold. Foto: Dustin Chambers, Scanpix

USA ■ Kampen mod politibrutalitets har momentum lige nu. Men det bliver ikke nogen let opgave at gøre op med ondet, som har vidt forgrenede rødder.

Betjente i defensiven

NIKLAS HESSEL

Denne gang virker anderledes.

George Floyd er langt fra den første ubevæbnede sorte mand, der er blevet dræbt af amerikansk politi i nyere tid, men reaktionerne på hans død viser, at bægeret er fuldt for mange, og det gælder ikke blot gadens demonstranter. Modstanden mod politibrutalitets er i den grad blevet mainstream: McDonald's har eksempelvis udsendt en video, der oplister navnene på en række dræbte afroamerikanere og erklærer: »Black lives matter.« Det samme budskab lyder fra direktøren for USAs National Football League, Roger Goodell, der har beklaget, at man ikke var mere lydhør over for de sorte spillere, der har protesteret mod racisme og repression.

Reaktionerne fra hjørnekontorerne flugter med en forandret folkestemning: 57 procent af amerikanerne mener i dag, at politiet er mere tilbøjelige til at anvende dødelig magt mod sorte end hvide, viser en CBS-måling – en stigning fra 43 procent i 2016, som især afspejler en holdningsændring hos hvide amerikanere. Samtidig er der bred opbakning til reformideer som kropskameraer til betjente og forbud mod kvælergreb, viser en Yahoo/YouGov-måling.

Og det er naturligvis det helt store spørgsmål: Hvad kan USA gøre for at mindske risikoen for fremtidige politidrab og andre former for brutalitet? For at kunne besvare det må man selvfølgelig først undersøge, hvorfor ordensmagten er så tilbøjelig til at skride til drastisk magtanvendelse. Mens politiet i USA skød og dræbte 31 personer per 10 millioner indbyggere i 2018, var tallet i Storbritannien eksempelvis under 1 per 10 millioner, viser en CNN-opgørelse. Og det virker oplagt, at en del af forklaringen skal findes i den brede tilgængelighed af skydevåben i landet:

»Der er flere skydevåben end mennesker i USA, og det er i høj grad årsagen til, at alle vores betjente også er bevæbnede. Mens flere europæiske lande har mange ubevæbnede politifolk, har vi forsvindende få,« siger Seth Stoughton, lektor i jura ved University of South Carolina og tidligere polititmand.

Det er dog langt fra hele forklaringen. Problemet hænger givet også sammen med mangelfuld uddannelse af politifolk, vurderer Stoughton, som fortæller, at det er op til de enkelte delstater at opstille minimumskrav til oplæring.

»Nationalt er den gennemsnitlige uddannelsesetid på politiakademiet mellem 21 og 24 uger. Det er ikke særlig meget,« siger forskeren og forklarer, at en stor del af træningen handler om magtanvendelse; oplæring i de-eskalering og taktisk kommunikation spiller derimod en langt mindre rolle.

KRIGERE I POLITIUNIFORM

I USA har man også længe haft en tendens til at betragte politiet som en mere kontant magtinstans end i mange europæiske lande, anfører Stoughton: »Vi har fremstillet politiet som soldater, der kæmper ved fronten i en 'krig mod kriminalitet', en 'krig mod stoffer' og en 'krig mod terror',« påpeger han.

Den militante tilgang til faget kommer særligt stærkt til udtryk i såkaldte »warrior-style«-kurser til betjente, som har påkaldt sig en del opmærksomhed i de senere år. Et af de mest berygtede udbydere af den tidligere militærmand Dave Grossman – en erklæret ekspert i *killology*, der ifølge et portræt i

Mens Journal ynder at sammenligne sine kursister med hærens elitetropper, når han taler for dem.

Sidste år forsøgte Minneapolis' demokratiske borgmester, Jacob Frey, at slå ned på sådanne forløb. De »frygtbaserede, krigerlignende kurser som killology« stred ifølge politikeren mod alt, hvad han og politichefen stod for, og derfor forbød Frey betjentene at deltage i dem. Det gav byens politiforbund dog ikke meget for, som lokalavisen Star Tribune efterfølgende berettede. Forbundets leder, Bob Kroll, erklærede borgmesterens ordre ulovlig og landede en aftale med udbyderen Law Officer om at tilbyde et lignende kursus gratis til betjentene, så længe Frey sad i borgmesterkontoret.

Sagen vidner om endnu en anstødssten, når det handler om at inddæmme politiets magtudøvelse: ordensmagtens stærke fagforeninger, som ofte modsætter sig reformer og undertiden skærmer brodne kar. Det sker ved hjælp af de aftaler, som forbundene indgår med amter eller bystyre, og som i nogle tilfælde giver betjentene vidtgående rettigheder:

»En aftale med en politifagforening kan for eksempel kræve, at en betjent skal have mulighed for at gennemgå bevismaterialet mod sig selv, før vedkommende afhøres af en efterforsker,« fortæller Stoughton. Derved opnår politifolkene en »særlig beskyttelse, ikke kun i sager om embedsmisbrug, men også ved potentielle strafferetlige efterforskninger.«

I mindst 34 amerikanske byer skal efterforskere således fremlægge bevismaterialet mod en betjent for vedkommende inden en afhøring, viser et studie af juraprofessor Stephen Rushin fra Loyola University Chicago, som BuzzFeed har beskrevet.

Amerikanere, som mener, at politifolk har krænket deres forfatningssikrede rettigheder, kan forsøge sig med et civilt søgsmål. Men her har ordensmagten også gode kort på hånden, hvilket skyldes den juridiske doktrin om såkaldt kvalificeret immunitet. Meget kort fortalt går den ud på, at betjente »ikke skal holdes ansvarlige for handlinger, som de ikke kunne vide var forkerte«, som Stoughton formulerer det.

Det lyder jo ikke urimeligt, men i en række tilfælde har det vist sig at have opsigtsvækkende konsekvenser.

Tag sagen om Malaika Brooks, som The Economist har beskrevet: Fordi hun nægtede at underskrive en fartbøde, brugte politiet tre gange deres *taser* (strømpistol, *red.*) mod kvinden, der var gravid i syvende måned og havde sin 11-årige søn med i bilen. Det var for vidtgående, konstaterede en føderal domstol i 2011, men betjentene forbrød sig ikke mod en »klart etableret« lov, og derfor kunne Brooks ikke sagsøge dem.

Problemet er grundlæggende, at kravet om en »klart etableret« lov er blevet fortolket så snævert i den juridiske praksis, at der næsten skal foreligge en identisk sag, som fastslår, at en handling er i strid med borgerens forfatningssikrede rettigheder. »Det er blevet en meget, meget beskyttende doktrin,« siger Stoughton, og den »beskytter selv de åbenlyst inkompetente«.

MANGFOLDIGHED ER IKKE NOK

Ser man på antallet af skuddrab begået af amerikansk politi, har det været forbløffende stabilt siden 2015, viser en opgørelse fra Washington Post: omkring 1000 om året. Og selvom der i perioden har været et fald i antallet af ubevæbnede, sorte mænd, der bliver skudt, er deres risiko for at blive dræbt stadig markant større end hvide amerikaneres.

Problemet løses næppe alene ved at skabe en mere mang-

foldig politistyrke. I hvert fald viser et studie af politidrab i 2014 og '15 lavet af forskere ved Rutgers og Princeton, at afroamerikanere udgjorde 28,2 procent af de personer, der blev dræbt af hvide betjente, og 33,7 procent af dem, der blev dræbt af ikkehvide politifolk.

Ifølge forskerne skyldes det sandsynligvis, at ikkehvide betjente oftere sættes til at patruljere i minoritetskvarterer, og at disse nabolag lider under en overdreven politiindsats.

Sådanne studier vidner også om, at racemæssig bias ikke kun præger hvide amerikanere, anfører Ronald Tyler, juraprofessor ved Stanford.

»Ubevidst bias påvirker os alle. Racismen er i det her lands dna,« siger den afroamerikanske jurist. »Det påvirker både den måde, vi behandles på af majoritetskulturen, og måden, hvorpå vi behandler hinanden.«

Ud fra et lignende rationale har en del større politiafdelinger i de senere år indført kurser om ubevidst bias, som skal træne betjente i at modgå fænomenet. Reformen i støbeskeen

Som antydet ligger der talrige og komplekse faktorer til grund for politivolden – og det gør ikke sagen lettere, at ordensmagten udgøres af et klude-tæppe af føderale, delstatslige, amtslige og lokale instanser, i alt cirka 18.000 enheder. Med til det samlede billede hører også, at USAs mordrate er højere end Vesteuropas – henholdsvis over fem og et drab per 100.000 indbyggere ifølge FN-data – og at 48 amerikanske betjente sidste år blev dræbt på jobbet ifølge FBI.

Mange aktivister har samlet sig bag et besnærende simpelt kampråb: »Defund the police.« I praksis dækker det over alt fra ønsker om at beskære politiets budget og øget socialt faglig tilgang til radikale ideer om at erstatte ordensmagten med et nyt alternativ.

I Minneapolis ønsker et flertal i byrådet at forfølge en model, hvor politiafdelingen helt opløses – i hvert fald i sin »nuværende inkarnation«, som byrådsmedlem Jeremiah Ellison udtrykte det til NBC. Hvad der skal komme i stedet, er fortsat uklart.

I Washington barsles der med mindre drastiske, men mere konkrete reformforslag, som nok har større national appel (tanken om at beskære politiets budget har ringe opbakning ifølge YouGov). Demokraterne i Repræsentanternes Hus har fremlagt en pakke, der blandt andet omfatter et forbud mod kvælergreb, opgør med »kvalificeret immunitet« og ideer om at gøre føderale støttemidler afhængige af antidiskriminations-træning. Republikanerne, der typisk lægger større vægt på delstaternes selvbestemmelse, er dog lunke over for en del af tankerne og arbejder på deres eget udspil i Senatet.

Den kommende tid vil vise, om den folkelige utilfredshed er tilstrækkelig til at presse en notorisk uarbejdsdygtig kongres til handling midt i et valgår.

POLITIVOLD ■ Selvfølgelig er der racisme i USA. Men det er decideret farligt at udråbe den til systemisk eller strukturel.

Opskrift på en racekrig

ANNA LIBAK

I USA raser debatten: Er amerikansk politi generelt racistisk? Altså *systemisk* racistisk over for sorte? Venstreorienterede og højreorienterede banker hinanden i hovedet med statistik, for ved hjælp af den kan man snart sagt bevise alt.

På venstrefløjen anføres det, at sorte er i meget større risiko for at blive dræbt af politiet end hvide i forhold til deres befolkningsandel. Hver fjerde, der bliver skudt af politiet, er sort, men de sortes befolkningsandel er kun 13 procent.

På højrefløjen anføres det, at det er, fordi sorte er meget mere kriminelle: De begår 53 procent af alle mord og 60 procent af røverierne.

På venstrefløjen anføres det, at de jo netop er meget mere kriminelle på grund af den institutionelle racisme, som betyder, at sorte ikke har de samme chancer som hvide for at få et godt, lovlydigt liv.

På højrefløjen anføres det heroverfor, at man ikke kan tale om institutionel racisme, når de sorte i lige så høj – hvis ikke højere grad – bliver dræbt af sorte betjente. Samt at en politiofficer har 18,5 procent større risiko for at blive dræbt af en sort mand, end en ubevæbnet sort mand har for at blive dræbt af en politibetjent.

Så hvad skal man mene?

Ja, træder man et skridt tilbage, bliver det tydeligt, at debatten ikke så meget handler om, hvorvidt sorte bliver forskelsbehandlet af politiet; den handler snarere om, hvorvidt der er gode grunde til det.

Og det er ikke noget enkelt spørgsmål.

For dét, som nogle vil kalde racisme, vil andre kalde for evidensbaseret ressourceoptimering. Hvis man ved, at sorte generelt er mere kriminelle end hvide, så giver det mening at fokusere sin opmærksomhed på dem i en situation med knappe ressourcer. Fuldstændig som når skattevæsenet kontrollerer nogle brancher mere nidkært end andre, hvis man har erfaring for, at der i særlig grad forekommer skattefusk dér. Det forklarer også, hvorfor sorte i lige så høj grad bliver skudt af sorte: Det handler ikke om farve, men om adfærd.

MEN SÅ IGEN. Det store problem er jo, at generelle negative forventninger går ud over *alle*, også de lovlydige sorte borgere.

Det var det, der blev så klart illustreret i sagen om Amy Cooper i Central Park i slutningen af maj måned. Den fandt sted få uger før politidrabet på George Floyd, og derfor var gemytterne allerede hidset voldsomt op. En hvid kvinde, Amy Cooper, luftede sin hund i Central Park, da en sort mand, der er fuglekikker og uddannet fra Harvard, høfligt gør hende opmærksom på, at hun skal have sin hund i snor i det område af parken.

Det nægter hun, for hun mener godt, at hun kan styre sin hund. Det får den sorte mand, Christian Cooper, (navnesammenfaldet er tilfældigt), til at tage en godbid op af lommen og forsøge at lokke hendes hund til sig. Han vil vise hende, at hunde ikke er nemme at styre, når de får færtten af noget spiseligt. Det hidser hende op, og aggressivt går hun hen mod ham, idet hun gentagne gange truer med at ringe til politiet og sige, at hun som hvid kvinde bliver truet på livet af en afroamerikaner. Meningen er klar: Politiet vil tro på hende og ikke ham. Hun har systemet på sin side.

Og hvis det er rigtigt, at politiet holder med de hvide, jamen så er det oplagt, at det kan medvirke til, at sorte havner i kriminalitet, fordi de ikke tror på, at de kan lykkes på systemets betingelser. Ergo kan både højrefløj og venstrefløj udmærket have ret.

ALLIGEVEL SKAL MAN være meget varsom med at kalde det for systemisk racisme. For bag det begreb ligger ofte en påstand om, at racismen er intentionel: Systemet er skabt med henblik på at undertrykke sorte; det er selve meningen med systemet.

Men det er ikke tilfældet længere. Sådan var det langt op i det 20. århundrede, hvor Jim Crow-raceadskillelseslovene var rendyrket strukturel racisme. Men siden fik vi Civil Rights Act, og på en lang række områder har man desuden forsøgt at gøre afbiigt ved at indføre positiv særbehandling af sorte. Og det er vigtigt at fastholde.

For hvad sker der, når man hævder, at systemet er pilråddent? At myndighederne og deres retshåndhævelse ikke er løsningen, men selve problemet? Så er kun en konklusion mulig: Systemet må stækkes eller nedbrydes. Derfor lyder kravene om »defund the police« så højt. Hvis ikke demonstranterne direkte vil have det nedlagt.

Men påstanden om systemisk racisme har også en anden konsekvens. Anarki og lovløshed bryder ud. Hvis retshåndhævelsen er illegitim, bliver selvtaget okay. Og det paradoksale er, at det vil gå aller mest ud over sorte borgere, der har en større risiko for at blive ofre for kriminalitet. Det er dødens farligt.

Racismen i politiet skal slås ned. Det skal politiet ikke.